No. 306 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 24 December

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten December.

Men zegt dat er in den raad levendige discussien over den inhoud der openingsaanspraak zijn voorgevallen; dat inzonderheid de heer *Passy* op de vermelding van de renteverminderіng staat, doch dat de koning steeds weigerend blijft om daarin te bewilligen, zoodat de minister er althans van sprak, dat hij in dat geval zijne demissie wilde geven.

— De *Moniteur Parisien* behelsde gisteren een berigt, dat de minister van marine van den gouverneur van Bourbon, officiele rapporten had ontvangen, die bevestigden hetgeen door de bladen reeds gezegd was over het voorgevallene op het britsche eiland St. Mauritius, tusschen een paar fransche schepen en het bestuur dier kolonie, en dat het fransch gouvernement deswege eene mededeeling aan het britsche kabinet had gedaan. Nog gisteren waren de bladen der hoofdstad met bijzonderheden over dit gebeurde vervuld. Volgens dezelve heeft de britsche autoriteit, na het geschil over de eer der vlaggen, den franschen scheepsbevelhebber *Tinan*, bij zijne komst aan wal, een geheelen nacht in arrest gehouden.

— De fransche akademie heeft eergisteren, na zeven malen gestemd te hebben, om eene keus te doen voor een nieuw lid, ter vervanging van wijlen den heer *Michaud*, naardien er geen meerderheid te verkrijgen was, op voorstel van den heer *Cousin* besloten, de benoeming tot over drie maanden uit te stellen. De stemmen waren verdeeld tusschen de heeren *Berrijer*, *Victor Hugo* en *C. Bonjour*.

— Het arrest van het hof der pairs voor de in staat van beschuldigingstelling der in den opstand van Mei betrokken personen, is eergisteren aan dezelve beteekend.

— Het Mexikaansch gouvernement heeft, krachtens de bepalingen der jongste overeenkomst, weder eene som van 4 millioenen fr. overgemaakt.

— De nieuwe turksche gezant *Nuri*-effendi heeft zijn plegtig gehoor bij den koning gehad.

— Men wil dat het gouvernement instructien aan onzen consulgeneraal te Alexandrie, den heer *Cochelet*, zou gezonden hebben, geheel strijdig met die welke onlangs den heer *Pontois* werden gegeven; het zou zich thans weer minder bereid toonen om voor *Mehemed*-ali, krachtdadig in de bres te springen.

— De *Moniteur Parisien* vermeldt, dat het gouvernement depeches uit Algiers tot den 13den December heeft ontvangen. Er had een vrij levendig gevecht in de provincie Algiers plaats gehad, tusschen het kamp van Arba en den loop der Aratch. De kolonel *Lafontaine* met eene mobiele kolonne van uit dit kamp terugkeerende, had 1000 à 1200 Hatjoutische ruiters, door een detachement infanterie ondersteund, ontmoet. Bij het daarop ontstaand gevecht, hadden de Franschen vier dooden en eenige gekwetsten gehad. De vijand had een vrij talrijk verlies geleden. De marechal-de-camp *Dampierre* was met eene kolonne ter hulp gesneld, waarop de vijand was afgetrokken.

Den 11den was een vijandelijk detachement van 400 man infanterie en 200 paarden de Ouad Kaddara overgetrokken en had eene fusillade tegen het kamp Kara-Mustapha ondernomen, waarna het weder afgetrokken was. Dit waren de beide eenige ontmoetingen die plaats gehad hadden.

Te Bona, Oran en Constantine was alles rustig. In laatstgemelde provincie hadden verscheidene inlandsche chefs aan den generaal *Galbois* geschreven om hunne trouw te betuigen; de zendelingen van *Abd-el-Kader* hadden bij de Kabijlen niet veel bijval gevonden. De gezondheidstoestand verbeterde te Constantine. Er werd, even als te Philippeville, een hospitaal en eene kaserne gebouwd.

Het *Journal des Débats* de bovengemelde berigten toelichtende, zegt, dat de gevechten waarvan daarin gesproken wordt, slechts op drie à vier uren afstands van Algiers zijn geleverd. De Arabieren deden hunnen aanval aan de oostelijke zijde. De groote kampen van Bouffarik en Blida bevinden zich zuidwaarts in de vlakte van Mitedja op zes en tien uren afstands van Algiers; deze stonden dus nu op zich zelve en waren werkeloos, daar hare bezetting te zwak was om bij den aanval der Arabieren, door eene detachering, eene diversie op derzelver flank te maken.

Het *Journal* vermeldt voorts, dat men nu de zekerheid had, dat *Abd-el-Kader* in persoon den inval bestuurde. Zijne militaire dispositien waren vrij opmerkelijk; hij had zich eene geregelde krijgsmagt gevormd, waarbij ook infanterie, om de kavallerie te ondersteunen, 't welk eene nieuwigheid onder de Arabieren was. De verst gelegen kampen liet hij ongemoeid; de provincien Oran en Constantine waren rustig; maar hij zocht de verdedigingslijn der Franschen te doorboren, waar zij het digtst Algiers nadert. Het bleek daaruit, dat het wel zijn oogmerk was geweest, om tot in het hart onzer bezittingen door te dringen, welligt de Franschen geheel binnen Algiers opgesloten te houden. Maar hij moest zich nu reeds in zijne verwachting bedrogen zien, daar de Franschen zich nu binnen den omtrek van drie à vier uren van Algiers konden handhaven, terwijl men in het voorjaar, na de komst der troepen, aanvallend zou te werk gaan.

— De berigten uit Spanje behelzen bij voortduring dezer dagen weinig bijzonders. Het schijnt dat er werkelijk eene algemeene uitwisseling van gevangenen in Arragon tusschen de beide legerhoofden besloten is, althans in bijzondere berigten uit Teruel wordt daarvan op eene stellige wijs gesproken.

Het Madridsch blad *l'Echo del Comercio* verklaart voor ongegrond een vroeger verbreid gerucht, dat de chef van den staf van *O'Donnel's* leger, de kolonel *Lavena*, verradelijk met een pistoolschot was getroffen, door iemand die van *Cabrera* in last had *Espartero* te vermoorden.

— Ter beurze werd gisteren veel gesproken over de voorgenomen demissie van den heer *Passy*. In den koers der binnenlandsche fondsen heerschte veel onzekerheid. De notering was 5 pCt. 112,15; 3 pCt. 80,40; Nap. r. 101,50; Sp. Ardoin 25 drie achtste; Passive 6¼; Rom. L 101¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 20sten December.

Volgens de jongste berigten uit Italie, heeft de Fransche gezant aan het hof van Rome eene nota aan den kardinaal-staatssecretaris doen toekomen, waarin hij zich beklaagt over het toelaten van den hertog van *Bordeaux* in de Pauselijke Staten en in het bijzonder in een gehoor bij den Paus. Voor het overige moet in die Nota verlangd worden, dat de Pauselijke regering zal zorgen, dat de hertog niet langer dan dit loopende jaar in den Kerkelijken Staat blijve. Men meende, dat de Fransche regering er belang in stelde, dat de genoemde hertog Rome verlaten zou hebben voor het karnaval, als wanneer daar gewoonlijk vele vreemdelingen zich vereenigen, wier tegenwoordigheid op de plannen van den jeugdigen Prins welligt eenen gunstigen invloed zouden kunnen hebben.

Regtstreeksche berigten uit Rome, van den 7 December, betuigen, dat het verblijf des hertogs aldaar geenerlei staatkundig doel heeft.

Eerlang wachtte men de verheffing van verscheidene geestelijken tot kardinalen.

Den 6 was te Rome eene lange Latijnsche verordening geopenbaard, welke tegen den slavenhandel gerigt is, en op vroegere verordeningen, reeds van *Pius II* af steunt, om geestelijken en leeken zich te doen onthouden van de leering, dat die handel geoorloofd is.

— Tijdingen uit Alexandrie melden, dat de Onderkoning op een groot getal hem vijandelijke Arabieren tusschen Jombo en Medina eene overwinning heeft behaald. Het is hem nog niet gelukt, Arabie geheel naar zijnen wil te krijgen, gelijk met Syrie het geval is. Ook in Opper-Egypte is het niet gansch rustig. *Ibrahim* bevindt zich steeds te Marasch.

Volgens tijdingen uit Alexandrie, van den 20 November, had *Mehemed-Ali* bij de lezing van het bekend bevelschrift des Sultans gezegd, dat hetzelve eene doode letter zou blijven; doch het maakte in Alexandrie zelf en op de vloot van den kapudan-pacha een' diepen indruk, welker manschap dringender dan ooit naar huis verlangt. *Mehemed* heeft de voorlezing van het bevelschrift in de moskeen verboden. Het hoofd der ulema's, *Ibrahim*, is gevangen genomen.

— Een hier ontvangen brief uit Konstantinopel geeft eenige ophelderingen nopens de houding van Rusland in de Oostersche zaken, welke houding veel zwakker is voorgekomen, dan zich aanvankelijk liet verwachten. Zulks moet inzonderheid het gevolg zijn van de aanzienlijke verliezen, welke Rusland in het laatste jaar tegen de strijdbare bergvolken in Cirkassie geleden heeft, waardoor het vooral vele officieren verloren heeft. Eene gewapende tusschenkomst acht Rusland echter ook zeer bezwarend, daar de Europesche troepen, gelijk weder onlangs met de Franschen in Afrika is gebleken, met groote moeijelijkheden tegen de woeste, aan hun land en klimaat gewende, volken en tegen de warme streken te kampen hebben.

Brieven uit de Turksche hoofdstad, van 29 November, houden in, dat tusschen den graaf *Pontois*, gezant van Frankrijk, en de overige gezanten, eene zeer groote spanning heerscht.

De Porte had in die omstandigheden nog niet durven besluiten, om een praeliminair verdrag naar den voorslag van Frankrijk te sluiten.

De Fransche oorlogsstoomboot, welke de gezant naar Perzie moest overbrengen, heeft zich aan de vernederende voorwaarden moeten onderwerpen, om in de zee van Marmora hare vlag af te nemen, de kanonnen achteruit te halen, enz., al hetgeen met Russische schepen niet geschiedt.

— Volgens scheepsberigten te Triest ontvangen was aan de Albanische kusten weder eene Egyptische brik gezien, die zendelingen van *Mehemed*-Ali zou overgebragt hebben, om de Albanezen tegen de Porte in opstand te brengen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 22sten December.

Volgens het voor een paar dagen door den oorlogsminister in de kamer aangeboden ontwerp, is het contingent voor de ligting van 1840 bepaald op 10,000 man.

— De kamer van vertegenwoordigers heeft zich gisteren bezig gehouden met de discussie van het budget van justitie. Bij die gelegenheid hebben verscheiden redenaars, inzonderheid de heeren *Verhaegen* en *de Brouckere*, bij den minister op de noodzakelijkheid aangedrongen eener verhooging van de tractementen der leden van de regterlijke magt.

— De senaat heeft zich met het ontwerp voor de belasting van de gerst bij den uitvoer beziggehouden, en commissien benoemd voor het onderzoek van de onderscheiden budgetten.

— Bij de verkiezingen te Namen heeft de bekende graaf *Quarré* de bovenhand behouden boven den baron *de Haulleponne*.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten December.

In de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van ll. zaturdag waren vijftig leden tegenwoordig. Na het voorlezen der notulen van de vorige zitting werd de beraadslaging geopend over het ontwerp nopens de steenkolen.

De heeren *van Hoorn van Burgh*, *van Rappard*, *Frets* en *Luzac* hebben zich tegen hetzelve verklaard, en wel op grond, dat vroeger was toegezegd, dat de brandstoffen aan geen' hoogeren accijns zouden worden onderworpen; dat in de tegenwoordige voordragt zoodanige verhooging was begrepen; dat het voordeel, hetwelk de schatkist door dezen maatregel zou erlangen, betrekkelijk te gering was, om daarvoor eene algemeene behoefte te bezwaren, enz.

Voorts hebben sommige leden aangedrongen op eene herziening van het tarief der regten op den in-, uit- en doorvoer, en dat inzonderheid bepalingen zouden worden voorgedragen nopens de vrijstelling van uitvoer van den haardasch.

De heeren *van Sytzama* en *Kniphorst* hebben de voordragt verdedigd.

Z. Exc. de minister van financien, alsnu het woord opvattende, verklaarde, dat 's lands schatkist een verlies geleden had door de afschaffing van het inkomend regt op de steenkolen. Vroeger, bij de aanbieding van een ontwerp van denzelfden aard, was aangemerkt, dat het inkomend regt der steenkolen op de fabrijken zou drukken. Thans was er voorgesteld om eene ligte verhooging op de contribuabelen te doen leggen, en daardoor was het bezwaar uit den weg geruimd.

In omvraag gebragt zijnde, werd het ontwerp, met 32 tegen 18 stemmen, verworpen.

Voor stemden de heeren: van Akerlaken, van der Gronden, Cats, Boddaert, Vijfhuis, Star Busman, Beelaerts, Binkes, Kniphorst, Bruce, Rengers, Sandberg, Tromp, Gockinga, van Sytzama, van Asch van Wijck, Brongers en van Swinderen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Backer, Weynaends, Luyben, van de Poll, Gouverneur, Schimmelpenninck, van Napell, Verweij-Mejan, van Alphen, Luzac, Repelaar, van den Mortel, van Rappard, van Meeuwen, van Hoorn van Burgh, Druyvesteijn, Röell, Snouck Hurgronje, Hinlopen, Weerts, van Dam van Isselt, Frets, van Tuyll van Heeze en Leende, d'Escury van Heinenoord, van den Velden, van Hemert, Clifford, de Jonge, Warin, Corver-Hooft, Romme en Dijckmeester.

Daarna is de beraadslaagd over het ontwerp van wet, *tot verbetering van den accijns op den turf*. De heeren *van der Gronden*, *van Sytzama*, *van de Poll* en *Warin* hebben de voordragt bestreden. De heer *van Dam* vroeg eenige inlichtingen. — Na de verdediging van Z. Exc. den minister van financien, is de voordragt, met 41 tegen 9 stemmen, aangenomen.

Tegen stemden de heeren: van de Poll, van der Gronden, Cats, Vijfhuis, Binkes, Bruce, Rengers, Warin en van Sytzama.

Eindelijk is behandeld het ontwerp, *houdende bepalingen nopens den accijns op den turf uit de irreguliere veenderijen*.

Hetzelve werd met algemeene stemmen aangenomen.

De zitting werd opgeheven tot heden Maandag, des morgens ten 11 ure, als wanneer over de begrootingswetten voor 1840 zal worden beraadslaagd.

— De *Staats-Courant* behelst heden de hoogst gewigtige redevoering door Z. Exc. den minister van kolonien, in de zitting van vrijdag ll. uitgesproken. Wij achten het van belang, het slot dezer merkwaardige redevoering, zooals de gemelde courant dezelve behelst, hier nog te laten volgen. Na zich in financiele berekeningen te hebben verdiept, ging de minister aldus voort:

Deze daadzaken, Ed. Mog. Heeren! spreken beter en sterker dan eenig betoog.

Het zijn onze Overzeesche bezittingen, die onze lasten zoo zeer hebben verligt, en het zijn deze, die, reeds nu, de middelen aanbieden om het evenwigt tusschen staats-ontvangsten en uitgaven te herstellen, en die, mildelijk verpleegd, ook het hunne zullen bijdragen om onze staatsschuld, in weinige jaren, binnen gepaste grenzen te beperken.

Ik geloof dus, Ed. Mog. Heeren met vertrouwen te kunnen zeggen: onze industriële en financiele toestand levert geen hinderpaal op tegen het aannemen der wet.

Een tweede bezwaar, waarvan ik heb hooren gewagen, is de *tien* millioen, in de onderdeelen der voorgestelde leening begrepen, en voor de schatkist bestemd.

Menigvuldig zijn de klagten en grievend de bezwaren van zoo vele zijden aangeheven, tegen de wijze waarop vroeger die som is verkregen.

Vergunt mij — het gewigt der zaak vordert dit — het gebeurde van alle zijne omkleedselen te ontdoen, en het geheel naakt aan het oog van den onpartijdigen beoordeelaar te onderwerpen.

Met gemeen overleg van de Staten-Generaal, werd voor 1838 eene staatsbegrooting vastgesteld, waarbij ongeveer 10 millioen voor buitengewone uitgaven voor oorlog werden aangewezen, te vinden buiten bezwaar van de ingezetenen des rijks.

Door omstandigheden, grootendeels buiten menschelijke voorzienig gelegen, schoot de Indische kas te kort in de hulp van dezelve verwacht, en de Koning voorzag, uit eigen middelen, in den nood die daarvan het gevolg was.

Thans wordt die som terug verlangd en is daarom in de leening van 56 millioen begrepen.

Men klaagt hier over schending der grondwet; terwijl de Koning oordeelt de perken, die dezelve aan Zijne magt heeft gesteld, niet te hebben overschreden, en uit waarachtige zucht voor het algemeen welzijn in de behoefte van den Staat te hebben voorzien.

Eenige leden, misschien velen, beoordeelen deze zaak minder gunstig. Zij beschouwen die handelwijs als irregulier en onbestaanbaar met de voorschriften onzer staatsinrigting.

Voorzeker, ik ben niet geroepen om dit pleit te beslissen? — dan zoo een, door een zestigjarig leven, rijk aan ondervinding, bekoelde verbeeldingskracht mij niet bedriegt, dan is hier de strijd, in vergelijking van het hooge belang waarvan hier sprake is, nietig, en daaraan behoort het welzijn van den staat niet te worden opgeofferd, en dat wel te minder, daar hier begrip tegen begrip, overtuiging tegen overtuiging overstaat, en een dergelijk geval, zoo door het ophouden van den buitengewonen toestand waarin het Rijk heeft verkeerd, als de ophanden zijnde afschaffing van het Syndicaat, en de bepalingen der aangeboden wet, in het vervolg niet meer is te voorzien.

Het verschil, hoe men daaromtrent ook denken moge, het zij dan nogmaals gezegd, schijnt mij van luttel gewigt, om daaraan het behoud van den Staat op te offeren.

Ja Ed. Mog. Heeren! ik ontveins het niet, — van het aannemen der wet is het lot van het ingevoerde koloniale stelsel afhankelijk, — en van dat stelsel het lot van den Staat.

Doet de bronnen van den kolonialen bloei opdroogen, — en de welvaart van ons vaderland verschroeit, onze scheepvaart, onze thans

zoo bloeijende handel zinken in het niet terug, en vele voorname takken van ons volksbestaan gaan te niet.

Zullen zulke hooge belangen aan de vormen eener zaak ten offer worden gebragt? Waarlijk, dan zou men ook bij ons moeten zeggen: *vivent les principes et périssent nos colonies*, — en onze landgenooten, zullen die, van welvaart beroofd, minder ellendig zijn, omdat zij aan een beginsel, aan een onzalige twist tusschen de staatsmagten worden opgeofferd?

De geldbehoefte in de kolonien, Ed. Mog. heeren! is ten top gestegen, omdat door de Handelmaatschappij, bij gebrek aan kapitaal, niet tijdig in die behoefte heeft kunnen worden voorzien. Reeds is eene naamwaardige hoeveelheid producten aldaar verkocht, en verder zal daarmede moeten worden voortgegaan, zoo niet in de behoefte van Indie, van hier tijdig wordt voorzien. Dat op deze wijze, Indie zich verschaffen kan, wat het behoeft, is ontegensprekelijk! Dan ik beroep mij op de kooplieden hier, tegenwoordig en op die onzer handelsteden in het algemeen, van welken invloed zoo iets worden moet op ons commercieel belang; — ik beroep mij op het gezond verstand, welk eenen invloed zulks moet uitoefenen, op ons financieel belang en ons nationaal crediet.

En wil men den verkoop van producten niet in Indie, wat moet er dan worden van een handvol Europeanen, onder millioenen inlanders verspreid, wanneer deze, voor hunne diensten en arbeid niet kunnende worden betaald, zich intusschen bedrogen gelooven en zich tot eene gereede prooi stellen van ieder bedrieger of volks-verleider? En moet dit niet het geval worden, wanneer men den verkoop van producten niet wil om onzen handel niet te vernietigen, en van hier niet tijdig de noodige goederen en gelden verzendt?

Uit welke geringe oorzaken is de oorlog met *Diepo Negoro* niet ontsproten? Hoe veel bloed en schatten heeft dezelve niet gekost? En zoo nu andermaal beroeringen ontstaan mogten onder eene bevolking, naauwelijks aan een geregeld bestuur gewoon, wat zou er dan worden van het door mij ingevoerd systema van cultuur, — wat van onzen bloeijenden handel en van de vele schatten die thans zoo ruimschoots het moederland toestroomen?

Ik herhaal het, Ed. Mog. heeren! weigert Indie den noodigen bijstand, en alles is verloren!

Gevoelt, hoe het onder zulke omstandigheden, mij te moede zou moeten zijn. Ik heb veertig mijner beste levensjaren besteed aan het opsporen en daarstellen der middelen, om deze, vroeger nuttelooze bezittingen te maken tot eene goudmijn voor mijn vaderland; ik heb daarin mogen slagen boven bidden en wenschen, — en deze vruchten van zoo veel zorg en arbeid, staan nu aan een verschil in begrippen te worden opgeofferd! Ik zou het werktuig moeten worden om zelf te vernietigen, wat ik met zoo veel moeite en gevaren heb opgebouwd! Neen, Ed. Mog. heeren! dat zou te veel zijn verlangd.

Ik heb voor mijn vaderland, voor het geluk mijner medeburgers kunnen zwoegen en slaven, — ik geloof, is het nood, er ieder ander offer aan te kunnen brengen, — maar de slooper te zijn van hunne welvaart, met eigen handen den bloei onzer kolonien of van onzen handel ter aarde te bestellen, dat kan, dat wil ik niet.

Gelukt het mij niet Ed. Mog. heeren! u te overtuigen, dat de onderwerpelijke wet, om des algemeenen belangs wille, behoort aangenomen te worden; al bestonden er dan ook van wegen anderen redenen, bedenkingen tegen dezelve, — dan blijft mij geene andere keus over, dan tot den staat van ambteloos burger terug te keeren, in de volle bewustheid van, tot den laatsten stond, alles te hebben beproefd en aangewend wat pligt en eer van mij vorderden ter bescherming van onze welvaart. In dat onkrenkbaar besluit kan mij niets doen wankelen, omdat eer en pligt het gebieden.

In die afzondering zal ik mijn ongelukkig vaderland beklagen en God bidden, dat Hij het voor die rampen behoede die ik voorzie, en die door geene menschelijke wijsheid — worden aan de regering de noodige middelen geweigerd — kunnen worden afgeweerd.—"

» Nadat de Minister geeindigd had, en door eenige leden het verlangen werd uitgedrukt, om toch geen gehoor te geven, aan het oogenblikkelijk gevoel van gekrenkte eigenliefde, en te blijven volharden in de dienstbetooning aan het Vaderland, waarop allen zoo grooten prijs stelden, werd door Z. Exc. in substantie geantwoord: Ed. Mog. heeren! Het is geene gekrenkte eigenliefde, het is geene zucht om U Ed. M. eene goedkeuring af te persen, die niet vrijwillig kan worden verleend, wat mij terug zal doen treden, is de zedelijke overtuiging, dat ik door het verschil in begrippen tusschen de staatsmagten, zoo de verwerping der wet daarvan het gevolg is, buiten de mogelijkheid word gesteld om de pligten te vervullen die ik aan mijn vaderland verschuldigd ben, en die aan mijne betrekking onafscheidelijk zijn verbonden. Gelijk ik de overtuiging van U Ed. Mog. eerbiedig, zoo mag ik verwachten, dat aan de mijne zal worden regt gedaan."

— De eerste kamer heeft vrijdag ll. eene vergadering gehouden. In die zitting zijn van de tweede kamer ontvangen het ontwerp, houdende bepaling tegen het aan de ambtenaren van het openbaar ministerie toekennen van aandeelen in geldboeten, uitgesproken in strafzaken; en dat, houdende aanwijzing der gevallen, waarin de certificaten van voldoening aan de nationale militie niet meer zullen worden gevorderd. In het begin van deze week zullen de beraadslagingen over beide deze ontwerpen bij genoemde kamer plaats hebben.

— Vrijdag avond was het de gewone receptie bij Z. Exc. den minister van kolonien. Buitengemeen groot was het getal der bezoekers, waaronder de meeste leden der Staten-Generaal. Eenparig hebben de aanwezenden, waaronder vele met klem en nadruk en in de hartelijkste bewoordingen, gepoogd den minister, met betrekking tot het aanbod zijner demissie, van besluit te doen veranderen, doch men wilde dat hunne pogingen vruchteloos waren geweest.

— Zaturdag middag is de kabinetsraad vrij lang bijeengeweest. De raad van state is des morgens buitengewoon vergaderd geweest, zoo men meent ten gevolge der afstemming van de leeningswet. Alhoewel des betrekkelijk nog niets bekend was, werd het echter voor niet onwaarschijnlijk gehouden, dat er heden, vóór den aanvang der discussie over de begrootingswet, van wege de regering aan de kamer nieuwe voordragten of mededeelingen zullen gedaan worden.

— De *Staatscourant* behelst heden een besluit van den 30sten November ll. bevattende het tarief der justitiekosten en salarissen der griffiers bij den Hoogen Raad; de Provinciale Geregtshoven en arrondissements-regtbanken, van de kantonregters en derzelvers griffiers, van advokaten en prokureurs en van de deurwaarders bij verschillende regts-kollegien in burgerlijke zaken.

— Men verneemt, dat bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit de heer *J. Hodshon* is benoemd tot medecommissaris van het grootboek der nationale schuld te Amsterdam, in plaats van wijlen den baron *van Brienen van de Groote Lindt*.

— Door Z. M. is aan den titulairen schout-bij-nacht *J. van Nes*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, met den laatsten dezer maand, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van lid bij het Hoog Militair-Geregtshof.

— Z. M. heeft aan den graaf *van Bylandt van Mariënweerd*, op zijn daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend als districts-commissaris voor de beneden distrikten van Gelderland, onder dankbetuiging voor zijne in die betrekking aan den lande bewezen diensten; terwijl het Z. M. tevens behaagd heeft in deszelfs plaats te benoemen, Mr. *C. B. Dutry van Haeften*, lid van de provinciale staten van Gelderland.

— Ten gevolge van de werkzaamheden der gemengde commissie te Antwerpen, tot regeling van eenige punten, de Schelde-vaart betreffende, zijn, naar men verneemt, dezer dagen, door Z. M. goedgekeurd, de reglementen op het gemeenschappelijk toezigt over de betonning en bebakening voor de dienst van het loodswezen op de Schelde en op het loodswezen zelf, alsmede nopens het regt van scheepvaart op de Schelde en derzelver monden.

Voorts verneemt men, dat, bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit, de onderinspecteur over het loodswezen te Vlissingen, de heer *M. Wels*, luitenant-titulair ter zee van de 1ste klasse, is benoemd tot permanenten commissaris over de betonning, bebakening en verlichting op de Schelde.

— Zaturdag avond is de zaal van den Koninklijken Franschen schouwburg te 's Hage, gelijk aangekondigd is, voor het eerst, even als bij eene gala-voorstelling, geheel met draagbaar gaz verlicht geweest, hetgeen eene zeer schitterende uitwerking maakte. De voorstelling werd met de tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den Erfprins en Erfprinses *van Oranje* vereerd.

— Uit Harderwijk wordt van den 21sten gemeld, dat den volgenden dag van daar vertrokken zou een detachement van 140 onderofficiers en manschappen, om te Hellevoetsluis met het schip *India* naar Java te worden overgevoerd. Het bevel over dit detachement is opgedragen aan den van verlof terugkeerenden kapitein van het Indische leger *de Brauw*, vergezeld van de 2de luits. *de Brauw*, *Kruthof*, *Luyken* en *van der Velde*, alsmede van den officier van gezondheid 3de klasse *Jansen*.

De Engelsche brieven tot den 20sten dezer behelzen, dat de toebereidselen tot de huwelijksplegtigheid der Koningin, vóór den 1sten Februarij in gereedheid moeten zijn; dat Prins *Albert* van Saksen-Coburg, Engeland niet nader zal bezoeken, vóór dat Z. H. derwaarts gaat om zich met H. M. te vereenigen, en dat de Koning van Hanover zijn voornemen heeft te kennen gegeven, om bij die feestelijke gelegenheid naar Londen te komen.

— Dezelfde berigten vermelden, dat de baron *Brunow*, Russisch minister aan het hof van Wurtemberg, in den loop der volgende week te Londen verwacht werd, ter volbrenging van de hem opgedragene buitengewone zending.

— De Londensche oppositiebladen laten zich sterk uit over de handelwijs der beide Fransche zeeofficieren op het eiland Mauritius, en merken dezelve als eene schandelijke verguizing der Britsche vlag aan. Het ministerie schijnt gematigder gezind te zijn, en de zaak in der minne te willen bijleggen.

— Te Londen stonden Vrijdag ll. de 3 pCt. gecons. 92; Nederl. 5 pCt. nieuwe leening (1837) 96¾; Spanje 23⅝; Columb. 24.

ALLERLEI.

Het theedrinken in Rusland.

De Chineezen uitgezonderd, dan zijn de Russen de grootste theedrinkers. De reden hiervan laat zich gemakkelijk vinden in de voortreffelijkheid, die bij hen de thee bezit. In vergelijking van de thee bij ons, is het onderscheid grooter, dan tusschen pepermuntwater en het aftreksel van sennebladeren. Men wil, dat de oorzaak hiervan is, omdat de thee, die over zee vervoerd wordt, haren eigenaardigen geur verliest; en in Rusland komt de thee over land, door de karavanen. Wie nooit geen' thee dronk zou het in Rusland leeren. Zij is er echter, gelijk alles, zeer duur. Zeer zelden eten de Russen iets bij de thee, en gieten er ook geen' melk in, gelijk wij; veel minder nog rum of arak, zoo als in andere landen. Alleen doen zij er een weinig suiker in, en somwijlen een dun schijfje van een' chinaasappel. Ook drinken zij de thee niet uit kopjes, maar uit een gewoon drinkglas, langzaam en met kleine teugen.

Uitvinding van eene droogmachine.

Penzoldt en Levesque, de eerste een Duitscher, de ander een Franschman, hebben een' toestel uitgevonden, om, in weinige oogenblikken, zonder vuur of persing, allerhande goederen te droogen. Dit toestel bestaat uit een' groote ronde trommel, die, in ééne minuut 4000maal om een' spil draait. De goederen worden, zoo als ze uit het water komen, er ingelegd; door de sterke omdraaijing worden de vochtdeelen afgescheiden, en verzamelen zich naar de buitenzijde van de trommel, die met vele gaten doorboord is. Wollenstoffen worden, op deze wijze, in den tijd van 5 minuten gedroogd. Linnen- en kotoenen-stoffen moeten echter nog eenige oogenblikken in de zon worden gelegd, nadat zij uit den toestel genomen zijn.

PROGRAMMA DER MAATSCHAPPIJ *FELIX MERITIS.*

Afdeeling Teekenkunde.

De Maatschappij looft de volgende Eereprijzen uit:

1°. Eenen gouden Eerepenning, benevens Getuigschrift, voor het best gekeurde, behoorlijk afgewerkte Schilderij in olieverw, nagenoeg hoog 66 en breed 80 duimen Nederlandsche maat, voorstellende:

Prins Maurits, na den Slag bij Nieuwpoort, van zijn paard gestegen, dankt God vurig voor de behaalde overwinning.

Zie P. G. Witsen Geysbeek en G. Engelberts Gerrits, *Schoonheden der Nederlandsche Geschiedenis.* Deel IV. pag. 174.

2°. Eenen gouden Eerepenning, benevens Getuigschrift, voor het best gekeurde, behoorlijk afgewerkte Schilderij in olieverw, nagenoeg hoog 66 en breed 80 duimen Nederlandsche maat, voorstellende:

Het Binnenvertrek van eene deftige Burgerwoning van den tegenwoordigen tijd, waarin eenige personen aandachtig luisteren naar den Notaris, die hun een Testament voorleest. De groepeering zal uit niet minder dan zeven of acht personen moeten bestaan.

3°. Eenen gouden Eerepenning, benevens Getuigschrift, voor het best gekeurde, behoorlijk afgewerkte Schilderij in olieverw, nagenoeg hoog 56 en breed 70 duimen Nederlandsche maat, voorstellende:

Een Hollandsch Strandgezigt, van waar een visschers vaartuig in zee wordt gebragt, verder met eigenaardige stoffagie.

4°. Eenen dubbelen zilveren Eerepenning (op den stempel van den gouden), benevens Getuigschrift, voor de best geoordeelde Teekening in sapverwen, nagenoeg hoog 28 en breed 35 duimen Nederlandsche maat, voorstellende:

Een Landschap in den Zomer, aan eene rivier, bij ondergaande zon, behoorlijk gestoffeerd.

De Mededingers naar de bovenstaande onderwerpen, welke wenschen de door hun ingeleverde Schilderijen of Teekeningen te verkoopen, worden verzocht om Bestuurderen der Afdeeling den prijs op te geven welke voor dezelve verlangd wordt; in dit geval, zal de vervaardiger het stuk aan een ander niet mogen afstaan, zonder genoemde Bestuurders hierin alvorens gekend te hebben.

De Maatschappij noodigt uit tot het dingen naar de uitgeloofde eereprijzen alle derzelfs leden, alsmede alle overige Nederlandsche kunstbeoefenaars in dit Koningrijk.

De Commissie tot het Programma behoudt echter aan zich het regt, om, wanneer de ingekomen stukken op de voornoemde uitloving niet beantwoorden aan de opgaven, of voldoen aan de kunstvereischten, aan dezelve geenen prijs toe te kennen; terwijl, bijaldien er voor de voorschreven vakken bij elk in het bijzonder slechts één stuk ontvangen word, echter, bij genoegzame verdiensten tot den uitgeloofden prijs, beoordeelaars dien zullen kunnen toewijzen.

De Maatschappij, voortgaande in derzelver pogingen, ter bevordering van den bloei der Beeldende Kunsten, heeft het geraden gevonden, de kunstbeoefenaars opmerkzaam te maken, dat:

1°. Sedert het jaar 1823 de Beoordeelingen niet meer in haar geheel, maar slechts de Slotsom derzelve worden voorgelezen, zijnde de Commissie, welke dezelve opmaakt, tot de strengste geheimhouding verpligt.

2°. Dat ook gezegde Commissie zich voorbehoudt, om alle de in te komen stukken, welke zij eene tentoonstelling waardig keuren, dadelijk na de prijsuitwijzing, tot den dag der uitreiking van de Eereprijzen, in het Gebouw der Maatschappij ten toon te hangen, tenzij zulks door de vervaardigers niet verlangd mogt worden, in welk geval zij hiervan aan Bestuurders, bij de inzending hunner stukken, gelieven kennis te geven.

Men verlangt, dat het volgende in acht genomen worde:

1°. De ingezonden stukken zullen moeten geteekend zijn met twee onderscheidene zinspreuken, vergezeld van twee briefjes, op een van welke de eene zinspreuk moet staan, en van binnen de naam des makers van het stuk, en op het andere briefje de tweede zinspreuk, en van binnen een of ander kennelijk teeken. Stukken deze vereischten missende, zullen in geene aanmerking komen, en bij het openen van het naambriefje, de naam daarin niet juist bevonden wordende, zal er geen Prijs en Getuigschrift behoeven gegeven, noch het Schilderstuk of de Teekening ten toon gehangen worden.

2°. Elk der niet bekroonde stukken zal, benevens het ongeopend briefje den naam van den maker bevattende, op vertooning van de zinspreuk, staande op het tweede briefje, en opgave van het kennelijk teeken daarin vervat, aan den vertooner teruggegeven worden. — Welke teruggave zal geschieden in het Gebouw der Maatschappij, binnen den tijd van vier weken, te rekenen van den dag, dat de uitwijzing door de Amsterdamsche Courant bekend gemaakt is.

3°. De bekroonde stukken zullen insgelijks den eigendom blijven van derzelver makers, en hun teruggegeven worden, na de uitreiking der toegewezen Eereprijzen en Getuigschriften.

4°. Aan de Vervaardigers der bekroonde stukken zal in tijds van den dag der uitreiking van de Eereprijzen berigt gegeven worden.

5°. De stukken zullen voor of op den laatsten October 1840 moeten ingeleverd zijn aan het Gebouw der Maatschappij *Felix Meritis*, gerigt aan Bestuurders dezer Afdeeling, vrachtvrij, en de Schilderijen behoorlijk belijst. — Stukken na dien tijd inkomende, kunnen niet mededingen.

Amsterdam, 25. November 1839.

Namens de Afdeeling: C. F. Roos, J. W. Kerkhoven, *Bestuurders.*

Namens het algemeen Bestuur: H. van Leuvenigh Willink, *Voorzitter.* J. van Oosterwijk Bruyn, *Secretaris.*

BEKENDMAKING.

I. B. JUTEN, te *Wouw*, zal, ten overstaan van een daartoe bevoegd Ambtenaar, op de navolgende dagen, in de Gemeente *Wouw*, Kanton *Bergen-op-Zoom*, des voormiddags ten 10 ure, publiek Verkoopen:

Op VRIJDAG, den 3. JANUARIJ 1840.

32 Kavels extra schoone zware EIKEN BOOMEN.

30 — — EIKEN STRUIKEN.

Op ZATURDAG den 4. daaraanvolgende.

36 Kavels zware EIKEN BOOMEN.

25 — SCHAARHOUT.

Op WOENSDAG den 8. derzelve maand.

40 Kavels EIKEN en ESSCHEN BOOMEN.

Alle welke BOOMEN zijn geschikt voor MOLEN-, KUIP- en TIMMERHOUT, en hebben eene lengte van 6 tot 10, en eene dikte van 1 tot 3 Ellen, een en ander staande in de Gemeente *Wouw* voornoemd, en zeer geschikt om over den Steenweg te vervoeren.

Door het vergevorderde Saizoen en noodzakelijke Reparatie, zal de STOOMBOOT, varende van ROTTERDAM en DORDRECHT op den MOERDIJK, op den 26. dezer, tot nadere kennisgeving, DE VAART STAKEN.

Dordrecht, den 20. December 1839.

De Ondernemers der DILIGENCE van *BREDA* naar de *MOERDIJK*, in verband met de STOOMBOOT naar *ROTTERDAM*, hebben de eer kennis te geven aan het geëerd Publiek, dat zij hunne DIENST zal STAKEN met den 26. dezer, tot nadere Kennisgeving.

Breda, 23. December 1837.

M. LOIJENS, M. van RIJKEVOSSEL, W. SCHRIECK, en Comp.

*** Nous connaissons un grand nombre de personnes atteintes de RHUMES, de CATARRHES, de TOUX, ou de PHTISIE PULMONAIRE qui ne doivent leur guérison prompte ou leur soulagement qu'à l'usage du SIROP PECTORAL et de la PATE PECTORALE de MOU DE VEAU au LICHEN D'ISLANDE, préparée par M. PAUL GAGE, pharmacien de Paris (1). Ces préparations ne contiennent PAS D'OPIUM.

(1) Le SIROP PECTORAL et la PATE PECTORALE de MOU DE VEAU au LICHEN D'ISLANDE, préparés par M. PAUL GAGE, ph. à *Paris*, rue de Grenelle St. Germain, 13 se vendent à VAN DEN GOORBERGH à *Breda*. Toutes les bouteilles de SIROP DE MOU DE VEAU qui ne seront pas bouchées avec de l'étain portant la signature incrustée de M. PAUL GAGE, doivent être rejetées comme contrefaites.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.